

Onderwerp Manifest digitale samenleving

Datum 10 januari 2022~~23 december 2021~~

Raadsvoorstel
2021-426

Afdeling: griffie
E-mailadres opsteller: j.karens@nieuwegein.nl
Portefeuillehouder: presidium
Bijlage: 1: waarden als uitgangspunt voor de digitale samenleving

Onderwerp

Manifest digitale samenleving

Gevraagd besluit

1. Het manifest digitale samenleving vast te stellen met daarin de volgende Nieuwegeinse waarden voor de digitale samenleving:
 - a. Inclusief;
 - b. Zeggenschap;
 - c. Slim en zorgvuldig;
 - d. Menselijke maat;
 - e. Legitiem en gecontroleerd;
 - f. Open en transparant;
 - f.g. Veilig;
2. Het college te verzoeken deze Nieuwegeinse waarden voor de digitale samenwerking centraal te stellen in beleid en dienstverlening en daarover in de P&C cyclus te rapporteren.

Inleiding

De samenleving digitaliseert in een steeds hoger tempo. Dat is ook in Nieuwegein steeds meer zichtbaar en de vraag is wat dit betekent voor bestuur en politiek. Met deze vraag is de gemeenteraad van Nieuwegein samen met het college van B&W en de ambtelijke organisatie aan de slag gegaan in een strategische verkenning naar het onderwerp 'de digitale samenleving'. Op 25 november 2020, 10 februari 2021 ~~en~~, 19 mei 2021, 8, 17 en 18 november 2021 is er op digitale wijze gesproken over en 'gewerkt' aan dit onderwerp. Het resultaat van deze verkenning wordt met dit raadsvoorstel gemarkeerd.

Op 3 oktober 2018 heeft de gemeenteraad na een bezinning onder het thema 'De raad aan zet' besloten om bij belangrijke thema's actief vanaf het begin mee te denken en hiervoor procesvoorstellen vast te stellen. Na besluitvorming is gestart met het thema veiligheid, waarbij de andere onderwerpen niet als strategische verkenning aan de orde zijn gekomen. Op 21 juli 2020 heeft het presidium besloten om het onderwerp digitale samenleving aan te wijzen voor een strategische verkenning waarbij een

klankbordgroep vanuit de raad meegedacht heeft in de bijeenkomsten die zijn gehouden en het resultaat zoals beschreven in dit raadsvoorstel. In de klankbordgroep namen deel de raadsleden Mart Hack, Tom Verhoeve, Herman Beeuwkes, Frank van den Heuvel en het steunfractielid Didi El Moussaoui. De klankbordgroep is ondersteund vanuit de griffie en de ambtelijke organisatie.

Gewenst effect

Het doel van de strategische verkenning is tweeledig: raadsleden meer bewust en bekwaam maken op dit thema. Hierdoor zijn zij in staat om sneller risico's te signaleren, kansen te agenderen en dilemma's onder woorden te brengen. De aandacht voor de digitale samenleving in het beleid en de dienstverlening van de gemeente en de houding van de gemeente tot de digitale samenleving bespreekbaar maken en daarin een standpunt innemen.

Argumenten

De strategische verkenning heeft bijgedragen aan het gevoel van urgentie van de raad bij dit onderwerp en de noodzaak om te komen tot een standpunt waarin duidelijk wordt hoe de gemeente(raad) zich verhoudt tot de digitale samenleving.

Raadsbreed is er meer gevoel gekomen en vertrouwdheid ontstaan met het onderwerp digitale samenleving. Hierdoor zijn politieke dilemma's, de daarbij te maken keuzes en de kansen voor de gemeente en het raadswerk meer in beeld gekomen. Aan dit proces is een bijdrage geleverd door bureau De Waag (25 november 2020) en burgemeester Peter de Baat, lid van de VNG-commissie Informatiesamenleving (19 mei 2021).

De waarden voor een digitale samenleving zijn in de strategische verkenning 'Nieuwegeins' geworden waardoor ze aansluiting vinden bij de gemeente(raad).

Op 25 november 2020 is de raad gestart met een inspiratiebijeenkomst op het onderwerp waarin de 'Tada-principes' zijn geïntroduceerd. Tevens heeft de raad op basis van een inleiding van het bureau 'De Waag' nagedacht over de risico's en kansen die de digitale samenleving voor Nieuwegein met zich meebrengt. Deze Tada-principes zijn in verbinding gebracht met de kansen en risico's die vanuit de raad zijn aangedragen en op 10 februari 2021 teruggekoppeld. Hieruit is een manifest ontstaan met universele waarden voor de digitale samenleving die tegelijkertijd Nieuwegeins zijn gemaakt, toegespitst op wat de gemeenteraad belangrijk vindt voor onze gemeenschap en grondgebied.

In het manifest is de inbreng van inwoners van Nieuwegein zo veel als mogelijk meegenomen. Hierdoor is het manifest getoetst in de Nieuwegeinse samenleving.

Bij de besluitvorming over strategische verkenningen in oktober 2018 is al bepaald dat de raad strategische verkenningen wil doen samen met inwoners van de stad. In één van de avonden is bepaald om de kansen en bedreigingen van de digitale samenleving te onderzoeken bij een drietal doelgroepen te weten ouderen, jongeren en inwoners met een taalachterstand. ~~Door~~Op dit moment is door middel van ~~een drietal~~twee gesprekken ~~is met deze~~doelgroepen jongeren en ouderen op 8 en 17 november gesproken. Een gesprek met inwoners met een taalachterstand is ingepland in de eerste helft van januari 2022 en de uitkomsten van dit derde gesprek zal gedeeld worden met een

verslag op ibabs. Ook is ~~in~~^{op} 18 november 2021 ~~een~~^{bij de Avond voor de Stad een} constructief dialoog gevoerd en de opbrengst tot dan toe besproken waarbij meesprekers aanwezig konden zijn. Tijdens het dialoog is ook gesproken over een ethische commissie ten behoeve van de toetsing van de beginselen van het manifest. Deze suggestie kan bijvoorbeeld door middel van een motie worden geïnitieerd. Via de Molenkruier en de sociale media zijn alle inwoners van Nieuwegein opgeroepen bij te dragen aan dit proces~~...~~. In totaal hebben bij de drie gesprekken ongeveer ~~...~~²² inwoners ~~tijdens deze avond~~ hun bijdrage geleverd. Voor meer informatie verwijzen we naar de verslagen op ibabs.

Kantttekeningen

De waarden die in het manifest zijn genoemd zijn dermate 'open deuren' dat moeilijk meetbaar is wat er na dit besluit van de raad veranderd.

De raadsleden hebben in dit traject onderkend en ervaren dat elk raadslid, ongeacht politieke groepering, zich een visie en mening moet vormen over de digitale samenleving. Dit omdat het thema urgent is en uiteindelijk ook om (politieke) keuzes vraagt. Daarbij is van het begin gezocht naar een manifest waar alle raadsleden en fracties zich in kunnen vinden om zo met de gehele raad als hoogste bestuursorgaan een sterk signaal af te geven. Ook is er vanaf het begin van dit traject veel aandacht geweest voor de begrijpelijkheid voor de inwoners van de stad en voor alle raadsleden. Het principe is gehanteerd dat ieder raadslid zich een mening moet kunnen vormen over dit onderwerp en de mate waarin dit lukt hangt mede af van de woorden waarin we ons uitdrukken. Om die reden is het manifest eenvoudig gehouden.

Het traject heeft voor de gemeenteraad meer opgeleverd dan enkel in dit manifest is vervat

De gemeenteraad heeft veel tijd besteed aan de bezinning op dit onderwerp. Gedurende het traject zijn mooie en belangrijke zaken aangestipt, gedocumenteerd en aan de orde gekomen. Niet alles is echter geschikt om in het manifest een plek te krijgen. De avonden zijn zorgvuldig gedocumenteerd aan de hand van (beeld)verslagen, notities, presentaties en tussenproducten. Deze zijn zoveel als mogelijk de basis geweest voor dit raadsvoorstel en het manifest. De bewustwording op dit onderwerp was een belangrijk doel, maar dat laat zich moeilijk vangen op papier. Verder blijft alle documentatie beschikbaar, zowel voor de raadsleden, de inwoners en ambtenaren bij de vervolgstappen.

Financiële aspecten

Het besluit in dit raadsvoorstel heeft geen aanvullende financiële consequenties.

Communicatie aspecten

Na besluitvorming zal de griffie middels een persbericht de Nieuwegeinse samenleving in kennis brengen van het feit dat de gemeenteraad een manifest met Nieuwegeinse waarden voor de digitale samenleving heeft aangenomen. In deze communicatie zal aandacht zijn voor de wijze waarop deze waarden door de gemeenteraad zelf en daarmee ook de griffie zullen worden uitgedragen.

Uitvoering

Het college zal het raadsbesluit toepassen bij de vorming van nieuw beleid en de dienstverlening van de gemeente. In de P&C cyclus wordt de raad geïnformeerd over de voortgang hiervan.

Het presidium van de gemeente Nieuwegein,

Jan Karens
griffier

Martin Monrooij
voorzitter